

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/111/2024
Identifikačné číslo spisu:	6618203355
Dátum vydania rozhodnutia:	03.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:6618203355.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. G. X. Z., narodeného XX. W. XXXX, J., Y. H. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Zuzanou Šimovou, PhD., LL.M., advokátkou, so sídlom v Lučenci, M. Rázusa 32, proti žalovanej 1/ H. O., narodenej XX. U. XXXX, Y., Z. T. X/XX, zastúpenej JUDr. Ondrejom Szilágyim, advokátom, Lučenec, Dr. Vodu 2, 2/ U. Q.j, narodenej XX. X. XXXX, J.A., Y. H., zastúpenej Bukovinský & Chlípala, s. r. o., Bratislava, Svätoplukova 30, IČO: 35 918 098, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Lučenec, pod sp. zn. 8C/25/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2024, sp. zn. 17Co/30/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalované 1/ a 2/ majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 8C/25/2018-515 z 26. septembra 2022 zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaných 1/ a 2/ k nehnuteľnosti parcely registra „E“ evidovanej na mape určeného operátu ako parcela č. XXXX orná pôda o výmere 3599 m² zapísanej Okresným úradom Lučenec, katastrálnym odborom na LV č. XXXXX pre okres Lučenec, obec Lučenec, katastrálne územie J.A. (ďalej aj „EKN parcela č. XXXX“) a nehnuteľnosť prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu, ktorému uložil povinnosť zaplatiť na vyrovnanie podielu zo zrušeného podielového spoluvlastníctva žalovanej 1/ sumu 4.991 eur a žalovanej 2/ sumu 10.000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

1.1. Po právnej stránke aplikoval § 141, § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ustálil, že z LV č.1XXXX katastrálne územie J. vyplynulo, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom EKN parcely č. XXXX v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 1/2, žalovaná 1/ vlastní spoluvlastnícky podiel vo výške 1/6 a žalovaná 2/ je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností v pomere 1/3 k celku. Zároveň za účelom zistenia možnosti reálnej deliteľnosti nehnuteľnosti podľa výšky spoluvlastníckych podielov nariadil súd

prvej inštancie znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézia, kartografia a kataster nehnuteľností H. X.K. Š., ktorý v znaleckom posudku č. 03/2021 zo 16. februára 2021 na súdom položené otázky odpovedal, že technicky je nehnuteľnosť deliteľná podľa výšky spoluvlastníckych podielov, rozdeleniu nehnuteľnosti podľa výšky spoluvlastníckych podielov bráni len zákaz drobenia poľnohospodárskej pôdy podľa zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z. z.“). Jediným možným spôsobom rozdelenia spoluvlastníctva tak, aby nebolo porušené opatrenie proti drobeniu poľnohospodárskych pozemkov v extraviláne podľa § 23 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. je rozdelenie spoluvlastníctva takým spôsobom, že podiel žalobcu (1/2 k celku) sa odčlení od EKN parcely č. XXXX a pričlení sa k susednému pozemku žalobcu označeného parcelnými číslami CKN č. XXXX/XX a CKN č. XXXX/XX. Pri tomto spôsobe nedochádza k drobeniu pozemkov, resp. podielov, pretože podiel žalobcu sa pričleňuje k susedným pozemkom, pričom sa nevytvára samostatný nový pozemok a výšky spoluvlastníckych podielov k pôvodnej EKN parcele č. XXXX zostávajú nezmenené.

1.2. Následne súd prvej inštancie konštatoval, že žalované 1/ a 2/ odmietli zotrvať v podielovom spoluvlastníctve k zbytkovej výmere EKN parcely č. XXXX (po odčlenení výmery zodpovedajúcej spoluvlastníckemu podielu žalobcu), na základe čoho uzavrel, že prvý spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva - rozdelenie veci nie je dobre možné a pristúpil k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva v poradí 2. spôsobom prikázaním veci za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom. O prikázanie veci do výlučného vlastníctva prejavil záujem len žalobca; pričom žalované 1/ a 2/ výslovne odmietli prikázanie celej nehnuteľnosti do ich výlučného vlastníctva.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že výšku primeranej náhrady určil podľa znaleckého posudku H. G.K. J., znalca z odboru stavebníctvo - odvetvie pozemné stavby, statika stavieb, odhad hodnoty nehnuteľností č. 4/2019 zo 04.03.2019 vo výške 8,32 Eur/1 m². Znalcom určenú sumu pozemku považoval súd prvej inštancie za všeobecnú hodnotu pozemku vyjadrujúcu hodnotový ekvivalent v peniazoch umožňujúci podľa miestnych podmienok obstaranie podobnej veci.

1.4. Za podstatné skutočnosti pre určenie primeranej náhrady súd prvej inštancie považoval, že vo vzdialenosti asi 100 m od EKN parcely č. XXXX sa už nachádzajú novopostavené rodinné domy. I keď EKN parcela č. XXXX K. je stavebným pozemkom, podľa zápisu druhu pozemku v katastri nehnuteľností ide o ornú pôdu, podľa identifikácie parciel na stav podľa údajov registra CKN ide sčasti o ornú pôdu vo výmere 3560 m² a sčasti o zastavanú plochu o výmere 39 m², avšak tento pozemok má v budúcnosti vysoký potenciál vzhľadom na zaradenie tohto pozemku v zmysle platného územného plánu mesta Lučenec schváleného v roku 2006 medzi výhľadovo určený ako „územie bývania mestského“. Súd prvej inštancie uzavrel, že H. G. J. mal potrebnú odbornosť na vypracovanie znaleckého posudku pre ocenenie EKN parcely č. XXXX, i keď ide o poľnohospodársku pôdu. Z hľadiska využitia pozemku v budúcnosti nepovažoval súd prvej inštancie všeobecnú cenu pozemku určenú znalcom H. X. Š. z odboru poľnohospodárstvo, odvetvie odhad hodnoty poľnohospodárskej pôdy za dostatočnú pre to, aby z neho mohol vychádzať pri určení primeranej náhrady po zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva.

1.5. V súvislosti so schopnosťou žalobcu vyplatiť žalovaným 1/ a 2/ primeranú náhradu súd prvej inštancie uviedol, že z rozhodovacej činnosti je súdu známe, že žalobca je osobou, ktorá vlastní veľké množstvo nehnuteľností, je zorientovaná v cene nehnuteľností, jeho majetkové pomery sú dostatočné na to, aby v lehote troch dní zaplatil žalovaným 1/ a 2/ primeranú náhradu za spoluvlastnícke podiely.

1.6. V súvislosti s náhradou trov konania súd prvej inštancie s poukazom na § 255 ods. 1 CSP uzavrel, že žalobca dosiahol zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva podľa žaloby (z hľadiska spôsob vyporiadania), avšak žalované 1/ a 2/ mali plný úspech v spore v časti o určenie výšky primeranej náhrady za spoluvlastnícke podiely od žalobcu. Spor medzi stranami sporu od podania žaloby až do vyhlásenia rozsudku bol práve o výške primeranej náhrady.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 28. februára 2024 sp. zn.

17Co/30/2023 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu H. G. X. Z., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, žalovanej 1/ H. O., rod. F., nar. XX.XX.XXXX a žalovanej 2/ U.O. Q., rod. Q., nar. XX.XX.XXXX k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území J.K., obec Lučenec, okres Lučenec zapísanej Okresným úradom Lučenec, katastrálnym odborom na LV č. 1XXXX parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu ako parcela č. XXXX orná pôda o výmere 3599 m2 podľa identifikácie nehnuteľností parcela je identická s parcelou registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape ako parcela č. XXXX/X zastavaná plocha o výmere 39 m2 a parcela č. XXXX/X orná pôda o výmere 3560 m2 a toto podielové spoluvlastníctvo vyporiadal tak, že nariadil predaj tejto nehnuteľnosti a rozdelenie výťažku podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov, žalobcovi jednu polovicu, žalovanej 1/ jednu šestinu, žalovanej 2/ jednu tretinu; súčasne žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie pri určení výšky primeranej náhrady vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akého dôvodu si osvojil záver znalca H. G. J. pri určení výšky primeranej náhrady - z dôvodu, že znalec H. G.J. J. pri určení všeobecnej ceny nehnuteľnosti zohľadnil aktuálnu situáciu v danom meste nachádza vo vzdialenosti asi 100 m od už realizovanej individuálnej bytovej výstavby a v územnom pláne mesta Lučenec je tento pozemok výhľadovo určený na zástavbu. Za účelom objasnenia nezhody príslušnosti znalcov si odvolací súd vyžiadaval od Ministerstva spravodlivosti SR (ďalej aj „ministerstvo“) ako orgánu dohľadu nad znaleckou činnosťou stanovisko k príslušnosti znalcov, pričom Ministerstvo spravodlivosti SR oznámilo, že vzhľadom k nezáväznosti údajov o druhu pozemku registra „E“ posudzuje ministerstvo príslušnosť znalcov len pri ohodnocovaní parciel registra „C“. Pokiaľ EKN parcela č. 2XXX zodpovedá CKN parcele č. XXXX/X zastavaná plocha, takýto pozemok ohodnocuje znalec zapísaný v odbore stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností a CKN parcelu č. XXXX/X orná pôda, pokiaľ druh pozemku nie je zmenený regulatívom záväznej časti územného plánu mesta Lučenec na zastavanie a skutočný stav využívania pozemku je v súlade so stavom zapísaným v katastri nehnuteľností, príslušným znalcom na určenie všeobecnej hodnoty tohto pozemku, je znalec zapísaný v odbore poľnohospodárstvo, odvetvie odhad hodnoty poľnohospodárskej pôdy. Následne odvolací súd vyžiadaval vzhľadom na odlišné stanoviská Mesta Lučenec o jednoznačné vyjadrenie k funkčnému využitiu pozemku EKN parcely č. XXXX z hľadiska územného plánu a budúceho rozvoja. Mesto Lučenec vo svojom stanovisku z 10. januára 2024 uviedlo, že parcela č. XXXX ako súčasť pozemku CKN parcely č. XXXXX/ v k. ú. Lučenec sa nachádza mimo zastavaného územia mesta Lučenec a je výhľadovo určený ako „územie bývania mestského“, ktoré slúži výlučne pre funkciu bývania mestského v bytových domoch. Pozemok CKN parcela č. XXXX/X je miestna obslužná komunikácia; do tohto pozemku zasahuje časť EKN parcely č. XXXX o výmere 39m2. Taktiež Mesto Lučenec oznámilo, že sa v súčasnej dobe spracúva nový územný plán mesta Lučenec, ktorý je v štádiu prerokovávaní pripomienok a spracovania konečnej verzie návrhu územného plánu s predpokladaným termínom schvaľovania do júna 2024. Podľa nového územného plánu sa pozemok EKN parcela č. XXXX v katastrálnom území J. nachádza v území bývania v rodinných domoch. Južný okraj uvedeného pozemku pretínajú vzdušné vedenia elektrickej energie VVN a nachádza sa na území nelesnej krajinej vegetácie; toto územie nie je určené na zastavanie. Uvedené stanovisko Mesta Lučenec potvrdzuje názor súdu prvej inštancie o vysokom „potenciály“ vyporiadavanej parcely. Cena poľnohospodárskej pôdy určená len podľa druhu pozemku evidovaného v katastri nehnuteľností nevyjadruje všeobecnú cenu tejto nehnuteľnosti určenej v budúcnosti na výstavbu rodinných domov. Odvolací súd poukázal na skutkovo a právne obdobný prípad prejednávanej prípad Najvyšším súdom SR sp. zn. 7Cdo/103/2022. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie bol toho názoru, že všeobecnú cenu nehnuteľnosti vo svojom posudku vyjadril jedine znalec Ing. Zoltán Lukáč, ktorý zohľadnil nielen druh pozemku evidovaný v katastri nehnuteľností, ale aj aktuálne využitie pozemku na výstavbu bytových domov. Závery znalca, že ide o budúci stavebný pozemok sú potvrdené stanoviskom mesta Lučenec z 10. januára 2024, kde je výslovne uvedené, že podľa nového územného plánu sa pozemok EKN parcela č. XXXX v katastrálnom území J. nachádza v území bývania v rodinných domoch. Znalecký posudok H. G. J. bol pre súd prvej inštancie iba vodítkom pre určenie všeobecnej ceny nehnuteľnosti EKN parcely č. 2621. Na ustálenie výšky primeranej náhrady mali vplyv aj iné dôkazy (správy mesta Lučenec, územný plán mesta Lučenec) a iné skutočnosti (poloha nehnuteľnosti, blízkosť individuálnej bytovej

výstavby). Znalecký posudok je iba jeden z dôkazných prostriedkov. Všeobecnú cenu nehnuteľnosti ako základ pre určenie výšky primeranej náhrady pre účely konania podľa § 142 ods. 1 OZ určuje súd, ktorý nemôže túto povinnosť preniesť na znalca, pretože nejde o postup podľa § 207 C. s. p. (porovnaj stanovisko NS SR sp. zn. Cpj 30/97 z 20.10.1997 a uznesenie NS SR sp. zn. 4Obdo/32/2018 z 31.05.2019). Okresný súd mal k dispozícii znalecké posudky znalcov z odboru ocenenie nehnuteľností aj poľnohospodárstvo a porovnaním ich posudkov a s prihliadnutím aj na ďalšie dôkazy si mohli urobiť úsudok o cene nehnuteľnosti. Keďže všeobecnú cenu nehnuteľnosti ustálil súd, je bez právneho významu, že za základ pre jej určenie vzal posudok znalca z odboru ocenenie nehnuteľnosti a nie z odboru poľnohospodárstvo, keď budúce funkčné využitie pozemku súd prvej inštancie považoval za významnejšiu skutočnosť ako aktuálne využitie EKN parcely ako poľnohospodárskej pôdy.

2.2. V spojitosti s výskou primeranej náhrady, ktorú by mal žalobca vyplatiť žalovaným 1/ a 2/ odvolací súd konštatoval správnosť jej určenia súdom prvej inštancie. Následne podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie rešpektoval záväzné zákonom určené poradie zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníka. Svedčí o tom súdom prvej inštancie nariadené znalecké dokazovanie znalcom H. X.K. Š. z odboru geodézia, kartografia a kataster nehnuteľností, ktorého úlohou bolo zodpovedať otázku, či je možná reálna deľba nehnuteľnosti EKN parcely č. XXXX V.odľa podielov jednotlivých spoluvlastníkov a pre účely prípadnej reálnej deľby vyhotoviť geometrický plán. Znalec H. X. Š. zodpovedal súdom položenú otázku a práve s poukazom na výmeru EKN parcely č. XXXX a výšku spoluvlastníckych podielov strán sporu vysvetlil, že sporný pozemok by bolo možné rozdeliť len jediným spôsobom, ak by sa podiel žalobcu (1/2 k celku) odčlenil od EKN parcely č. XXXX a pričlenil sa k susednému pozemku žalobcu CKN parcele č. XXXX/XX a č. XXXX/XX v súlade s § 24 ods. 3 písm. c) zákona č. 180/1995 Z. z., pretože v tomto prípade by nedošlo k drobeniu pozemkov. Podľa znalca je reálna deľba EKN parcely č. XXXX po technickej stránke možná aj takým spôsobom, že sa predmetná parcela rozdelí po dĺžke podľa výšky jednotlivých spoluvlastníckych podielov, v ktorom prípade by bolo možné zabezpečiť prístup na jednotlivé novovytvorené parcely a primerane by sa medzi spoluvlastníkov rozložili aj obmedzenia vyplývajúce z umiestnenia vedenia vysokého napätia v zadnej časti parcely, avšak pri takomto delení by boli porušené opatrenia proti drobeniu pozemkov uvedené v § 21 až 24 zákona č. 180/1995 Z. z. Ak žalovaná 2/ odmietala zotrvať v podielovom spoluvlastníctve k zbytkovej výmere EKN parcely č. XXXX po odčlenení spoluvlastníckeho podielu žalobcu v rozsahu 1/2 (na odvolacom pojednávaní nesúhlas s prikázaním časti EKN parcely č. XXXX do podielového spoluvlastníctva žalovaných 1/ a 2/ vyjadrila už aj žalovaná 1/), nebolo možné v zmysle zásady, že nikoho nemožno nútiť, aby zotrval v podielovom spoluvlastníctve s iným, uskutočniť reálnu deľbu nehnuteľnosti podľa prvého variantu znaleckého posudku H. X. Š.. Súd prvej inštancie správne pristúpil k druhému spôsobu zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka a to prikázanie veci za primeranú náhradu žalobcovi, ktorý jediný v priebehu prvoinštančného konania prejavil záujem o prevzatie tejto nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva s výplatou primeranej náhrady ostatným podielovým spoluvlastníkom. Bolo však možné súhlasiť s názorom žalobcu, že súd prvej inštancie zmätočne v bode 30 svojho rozsudku uvádzal, že „okrem toho súd tu vzal tiež do úvahy, že dotknutý pozemok je v lokalite, určenej výhľadovo na výstavbu, a to podľa ÚP mesta Lučenec, čo signalizuje výnimku zo zákazu drobenia pôdy“, čo by bolo možné vysvetliť tak, že podľa názoru súdu sa na deľbu EKN parcely č. XXXX vzťahuje výnimka podľa § 24 ods. 3 písm. a) zákona č. 180/1995 Z. z., avšak z ďalšieho textu odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie okrem výnimky podľa § 24 ods. 3 písm. c) zákona č. 180/1995 Z. z. inú výnimku zo zákazu drobenia poľnohospodárskej pôdy nepripúšťal. Nezrozumiteľnosť jednej vety v odôvodnení rozsudku však nebolo možné považovať za takú vadu, ktorá by pri obsahu celého odôvodnenia zodpovedajúceho § 220 ods. 2 CSP vyvolávala nezrozumiteľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedalo ust. § 220 CSP.

2.3. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zhrnul skutkový a právny stav nasledovne: Strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi EKN parcely č. XXXX R. výmere 3599 m² orná pôda evidovanej v okrese Lučenec, katastrálne územie J. na LV č. XXXXX, spoluvlastnícky podiel žalobcu je vyjadrený zlomkom 1/2, žalovaná 1/ vlastní 1/6 pozemku a žalovaná 2/ je spoluvlastníčkou tejto parcely v podiele 1/3. Podľa schváleného územného plánu mesta Lučenec sa EKN parcela č. XXXX nachádza v území

výhľadovo určenom na územie bývania mestského. V roku 2024 sa bude schvaľovať nový územný plán, kde sa počíta so zaradením EKN parcely č. XXXX do územia bývania v rodinných domoch. Aktuálne sa EKN parcela v rozsahu zodpovedajúcej CKN parcele č. XXXX/X využíva na poľnohospodárske účely, časť parcely o výmere 39 m² zodpovedajúca CKN parcele č. XXXX/X je zastavanou plochou, cestou. V blízkosti EKN parcely č. XXXX sa nachádza lokalita IBV na Vinohradnej rovine s novostavbami nadštandardných rodinných domov. Na druhej strane vyporiadavaného pozemku sa realizuje nový projekt IBV Mlynská, pre účely ktorého sa už pristúpilo k rozparcelovaniu okolitých pozemkov. Žalobca je vlastníkom susedných nehnuteľností CKN parciel č. XXXX/XX a XXXX/XX, ku ktorým by bolo možné pričleniť výmeru EKN parcely č. XXXX zodpovedajúcu jeho spoluvlastníckemu podielu, ak by boli žalované 1/ a 2/ ochotné zotrvať v podielovom spoluvlastníctve k zvyšku EKN parcely č. XXXX. Iné reálne rozdelenie nehnuteľností vzhľadom na jej výmeru 3599 m², výšku spoluvlastníckych podielov strán sporu a zákaz drobenia pôdy pod 3000 m² podľa § 23 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. nie je možné (rovnaké podmienky platili aj v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie). Žalobca má záujem o prikázanie nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva len za podmienok, že primeraná náhrada za spoluvlastnícky podiel bude určená v časti CKN parcely č. XXXX/X podľa znaleckého posudku H. X. Š. a v časti CKN parcely č. XXXX/X podľa znaleckého posudku H. G. J., inak o prikázanie EKN parcely č. XXXX do svojho výlučného vlastníctva záujem nemá. Toto svoje stanovisko odôvodňoval žalobca tým, že nie je schopný vyplatiť súdom prvej inštancie určenú primeranú náhradu žalovaným a to ani v lehote dlhšej než tri dni. Žalované 1/ a 2/ vôbec nemajú záujem o prikázanie EKN parcely č. XXXX do svojho výlučného vlastníctva, žalovaná 1/ odôvodňuje tento svoj postoj nesolventnosťou, žalovaná 2/ svoje stanovisko neodôvodnila.

2.4. Ďalej odvolací súd poukázal na § 142 Občianskeho zákonníka a uviedol, že záujem strán sporu na zrušení podielového spoluvlastníctva k EKN parcele č. XXXX pretrváva. Žiadna zo strán sporu ale tento pozemok nechce prevziať do svojho výlučného vlastníctva. Dôvody hodné osobitného zreteľa pre zamietnutie žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka stranami sporu tvrdené ani odvolacím súdom zistené neboli. Odvolací súd pristúpil k zmene rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP z dôvodu, že žiaden zo spoluvlastníkov nechce vec, ktorá je predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva a jej rozdelenie podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov nie je dobre možné. Tento spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva považuje za spravodlivý vo vzťahu ku všetkým podielovým spoluvlastníkom z dôvodu, že sa každému z nich pri predaji nehnuteľnosti dostane ceny rovnajúcej sa veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu zo všeobecnej ceny nehnuteľnosti určenej dopytom a ponukou v čase jej predaja. Odvolací súd následne poukázal na teoretické východiská konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a spôsobe hradenia trov konania pri povahe konania iudicium dulex. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 ; § 262 ods. 1 a § 255 CSP.

3. Proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej „dovolateľ“), ktoré dôvodil s poukazom na § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Procesný nedostatok v zmysle § 420 písm. f) CSP videl v nedostatku riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktoré považoval za zmatečné, vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia celej veci. Dovolateľ následne uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na svojvôli. V spojitosti s bodom 16 napadnutého rozhodnutia namietal, že si odvolací súd za účelom objasnenia príslušnosti znalcov na oceňovanie žalovanej nehnuteľnosti vyžiadal stanovisko Ministerstva spravodlivosti SR, pričom toto stanovisko odignoroval a neriadil sa ním, čo považoval za arbitrárne. Dôvodil, že napriek stanovisku mesta Lučenec a stanovisku Ministerstva spravodlivosti SR k príslušnosti znalcov, odvolací súd neakceptoval skutkové a právne závery Mesta Lučenec a ani skutkové a právne závery Ministerstva SR. Dôvodil bodmi 18.1. a 18.2. napadnutého rozhodnutia. Dovolateľ považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nesprávne a zmatečné, nepreskúmateľné, nerešpektujúce vykonané dokazovanie, keďže znalec Ing. Zoltán Lukáč nemal k dispozícii stanovisko Mesta Lučenec pri ohodnocovaní žalovanej parcely. Závery odvolacieho súdu o budúcom využití žalovanej nehnuteľnosti považoval za arbitrárne, keďže podľa názoru dovolateľa je uvedený znalecký posudok vyhotovený menovaným znalcom v rozpore so zákonnými ustanoveniami pre stanovenie príslušnosti znalcov na určenie všeobecnej hodnoty žalovanej nehnuteľnosti, čo vyplýva

zo stanoviska Ministerstva spravodlivosti SR. Namietal, že odvolací súd sa vo svojom odôvodnení nezaoberal podrobne všetkými stanoviskami Mesta Lučenec, 3 znaleckými posudkami predloženými zo strany žalobcu, s Pokynom predsedu Úradu geodézie, kartografie a katastra SR zo dňa 19.03. 2021, z ktorého vyplýva, že pri posúdení toho, či ide o pozemok určený na zastavanie, je potrebné vychádzať z aktuálneho stavu vyplývajúceho zo stavebného plánu. Poukázal na skutočnosť, že pozemok, ktorý sa nachádza v lokalite podľa návrhu alebo výhľadu určenej na výstavbu ešte neznamená, že pozemok je určený na výstavbu. Podľa názoru dovolateľa odvolací súd v otázke spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, pretože pozemok je v lokalite výhľadovo určenej na výstavbu - čo má predstavovať výnimku zo zákazu drobenia, pričom súdy oboch inštancií podľa názoru dovolateľa nepostupovali v zmysle zákonnej úpravy a žalovaný pozemok nebol vyporiadany reálnym rozdelením v zmysle výnimky v § 24 ods. 3 písm. a) zákona č. 180/1995 Z. z. Tvrdenia odvolacieho súdu považoval za zmaťočné, keďže ten v bode 23 napadnutého rozsudku uviedol, že žiadna zo strán sporu nechce žalovaný pozemok do svojho výlučného vlastníctva, avšak zároveň konštatoval, že žalobca má záujem o prikázanie nehnuteľnosti za primeranú náhradu podľa znaleckého posudku H. X. Š. a H. G. J.. Akcentoval, že práve žalobca má o žalovanú nehnuteľnosť záujem, je väčšinovým vlastníkom a v celom konaní bol aktívny. Dovolateľ sa len nestotožnil s určením primeranej ceny za spoluvlastnícke podiely podľa znaleckého posudku H. G. J.Č., pretože nebol príslušný na ohodnotenie danej nehnuteľnosti a že žalobca nie je schopný vyplatiť žalovaných 1/ a 2/ v krátkej lehote sumou, ktorá bola určená týmto znalcom. V rámci dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol dovoláciu otázku „či odvolací súd mohol nariadiť spôsob vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva predajom nehnuteľností, tzn. Tretí spôsob vyporiadania, keď z celého konania je zrejmé, že žalobca mal vždy záujem, aby žalované nehnuteľnosť pripadla do jeho výlučného vlastníctva.“ Následne uviedol, že z odôvodnenia nevyplýva, ako odvolací súd dospel k záveru o tom, že spornú nehnuteľnosť žiaden zo spoluvlastníkov nechce, nakoľko sa k tejto skutočnosti vyjadril osobne na pojednávaní dňa 28.02.2024 tak, že má o uvedenú skutočnosť záujem, avšak len na otázku odvolacieho súdu, či by mal záujem o žalovanú nehnuteľnosť za určenú primeranú náhradu vychádzajúcu zo znaleckého posudku Ing. Zoltána Lukáča, uviedol, že v tomto prípade nemá finančné prostriedky, aby žalované vyplatil v krátkej dobe. Žalobca nemohol predpokladať z akej primeranej náhrady bude odvolací súd vychádzať, keďže odvolací súd neprezentoval predbežný názor, ktorý znalecký posudok bude pre jeho rozhodnutie smerodajný. Odklon videl dovolateľ následne aj v tom, že odvolací súd nepostupoval v zmysle zákonných spôsobov vyporiadania podielového spoluvlastníctva - pretože odvolací súd neskúmal, či je možné reálne rozdelenie žalovanej nehnuteľnosti. Bližšie sa odvolací súd k otázke možnosti reálnej delby nevyjadroval, len odkázal na závery súdu prvej inštancie. Uviedol, že odvolací súd vychádzal zo stanoviska Mesta Lučenec z januára 2024, teda zo stanoviska po skončení dokazovania a po vyhlásení rozsudku prvej inštancie, pričom si odvolací súd podľa názoru dovolateľa mylne vyvodil skutkové a právne závery, pretože odvolací súd mal za to, že žalovaný pozemok sa nachádza v území bývania rodinných domov a teda mylne sa domnieval, že ide o pozemok určený na výstavbu. Namietal, že odvolací súd mal vyporiadať spornú nehnuteľnosť prvým spôsobom - rozdelením nehnuteľnosti s poukazom na variant 2 znaleckého posudku znalca H. X. Š. za použitia výnimky zo zákazu drobenia uvedenej v § 24 ods. 3 zákona č. 180/1995 Z. z. V súvislosti s dovolacím dôvodom nesprávneho právneho posúdenia mal za pochybenie odvolacieho súdu tú skutočnosť, že ten nariadil predaj nehnuteľnosti, čím porušil § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka; nesprávne právne posúdenie videl tiež v tom, že tretí spôsob delby je možný v prípade, ak nikto zo spoluvlastníkov nehnuteľnosť nechce do výlučného vlastníctva, pričom žalobca javil o predmetnú nehnuteľnosť záujem od začiatku sporu. Súčasne poukázal na skutočnosť, že odvolací súd nezohľadnil kritérium účelného využitia vecí. Vzhľadom na zistený skutkový stav, najmä to, že žalovaný pozemok slúži na poľnohospodárske účely, čo vyplýva z vyjadrení znalcov H. Ď. U. H. Š.I., ktorí zhodne uviedli, že žalovaný pozemok sa nachádza mimo zastavenej územia obce a je využívaný na poľnohospodárske účely, znalec Ing. Štrba uviedol na základe obhliadky na mieste samom, že hodnotený pozemok slúži na pestovanie poľnohospodárskych plodín; zo stanovisk Mesta Lučenec vyplýva, že žalovaný pozemok nie je určený na zastavanie a nie je stavebným pozemkom, územný plán, ktorého tvorba len prebieha nepočíta so žiadnou výstavbou rodinných domov, dovolateľ navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná 1/, ktorá vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že považuje rozsudok odvolacieho súdu za vecne správny, preto navrhla dovolanie odmietnuť. Súčasne žiadala priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

5. Žalovaná 2/ sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces vo všeobecnosti treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý

proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

13. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/41/2017, sp. zn. 3Cdo/214/2017, sp. zn. 8Cdo/5/2017, sp. zn. 8Cdo/73/2017, sp. zn. 9Cdo/213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo ňou tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

14. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal dokazovanie, resp. skutkový stav a odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu.

15. K namietanému hodnoteniu dôkazu (pri hodnotení príslušnosti znalcov) odvolacím súdom dovolací súd uvádza, že nesúhlas dovolateľa s procesným postupom odvolacieho súdu, s hodnotením dôkazov nemožno považovať za porušenie jeho procesných práv. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP, vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiaci úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Hodnotiaci úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením.

16. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak v preskúmvanej veci dovolací súd takúto vadu nezistil.

17. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS

18. V súvislosti s dovolacou námietskou odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho závery by boli svojvoľné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

19. Dovolateľ namietal nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a jeho svojvoľnosť. Prvostupňové a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odôvodnením dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu však v danom prípade má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolateľ preto nemôže dôvodne a opodstatnene namietat, že mu odvolací súd nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06).

20. V kontexte požiadaviek riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dovolací súd zdôrazňuje, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (napr. rozhodnutia vo veciach Ruiz Torija proti Španielsku, Hiro Balani proti Španielsku, Georgiadis proti Grécku, Higgins proti Francúzsku). Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Ani súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

21. Obsah spisu vedeného v preskúmanej veci v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 393 CSP. Ako už bolo uvedené vyššie, za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv žalobcu.

22. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne uviedol, že „strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi EKN parcely č. XXXX o výmere 3599 m² orná pôda evidovanej v okrese Lučenec, katastrálne územie J. na LV č. XXXXX, spoluvlastnícky podiel žalobcu je vyjadrený zlomkom 1/2, žalovaná 1/ vlastní 1/6 pozemku a žalovaná 2/ je spoluvlastníčkou tejto parcely v podiele 1/3. Podľa schváleného územného plánu mesta Lučenec sa EKN parcela č. XXXX nachádza v území výhľadovo určenom na územie bývania mestského. V roku 2024 sa bude schvaľovať nový územný plán, kde sa počíta so zaradením EKN parcely č. XXXX do územia bývania v rodinných domoch. Aktuálne sa EKN parcela v rozsahu zodpovedajúcej CKN parcele č. XXXX/X využíva na poľnohospodárske účely, časť parcely o výmere 39 m² zodpovedajúca CKN parcele č. XXXX/X je zastavanou plochou, cestou. V blízkosti EKN parcely č. XXXX sa nachádza lokalita IBV na B. rovine s novostavbami nadštandardných rodinných domov. Na druhej strane vyporiadavaného pozemku sa realizuje nový projekt IBV Mlynská, pre účely ktorého sa už pristúpilo k rozparcelovaniu okolitých pozemkov. Žalobca je vlastníkom susedných nehnuteľností CKN parciel č. XXXX/XX a XXXX/XX, ku ktorým by bolo možné pričleniť výmeru EKN parcely č. XXXX zodpovedajúcu jeho spoluvlastníckemu podielu, ak by boli žalované 1/ a 2/ ochotné zotrvať v podielovom spoluvlastníctve k zvyšku EKN parcely č. XXXX. Iné reálne rozdelenie nehnuteľností vzhľadom na jej výmeru 3599 m², výšku spoluvlastníckych podielov strán sporu a zákaz drobenia pôdy pod 3000 m² podľa § 23 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. nie je možné (rovnaké podmienky platili aj v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie). Žalobca mal záujem o prikázanie nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva, avšak len za podmienok, že primeraná náhrada za spoluvlastnícky podiel bude určená v časti CKN parcely č. XXXX/X podľa znaleckého posudku H. X. Š. a v časti CKN parcely č. XXXX/X podľa znaleckého posudku H. G. J., inak o prikázanie EKN parcely č. XXXX do svojho výlučného vlastníctva záujem nemá (uvedené vyplýva z jeho prednesov na pojednávaní konanom dňa 28.02.2024). Toto svoje stanovisko odôvodňoval žalobca tým, že nie je schopný vyplatiť súdom prvej inštancie určenú primeranú náhradu žalovaným a to ani v lehote dlhšej než tri dni. Žalované 1/ a 2/ vôbec nemali záujem o prikázanie EKN parcely č. XXXX do svojho výlučného vlastníctva, žalovaná 1/ odôvodnila tento svoj postoj nesolventnosťou, žalovaná 2/ svoje stanovisko neodôvodnila“.

22.1. Ďalej odvolací súd poukázal na to, že „nakolko záujem strán sporu na zrušení podielového spoluvlastníctva k EKN parcele č. XXXX pretrvával, pričom žiadna zo strán sporu nechcela vysporiadaný pozemok prevziať do svojho výlučného vlastníctva (a rozdelenie podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov nebolo dobre možné), rovnako odvolací súd nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre zamietnutie žaloby, odvolaciemu súdu nezostalo iné, než pristúpiť k zmene rozsudku súdu prvej inštancie a rozhodnúť o predaji pozemku, keďže tento spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva považoval za spravodlivý vo vzťahu ku všetkým podielovým spoluvlastníkom z dôvodu, že sa každému z nich pri predaji nehnuteľnosti dostane ceny rovnajúcej sa veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu zo všeobecnej ceny nehnuteľnosti určenej dopytom a ponukou v čase jej predaja“.

22.2. Odvolací súd taktiež poukázal na to, že „súd prvej inštancie pri určovaní výšky primeranej náhrady vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo, vysvetlil z akého dôvodu si osvojil záver znalca Ing. Zoltána Lukáča pri určení výšky primeranej náhrady - t. j. že znalec H. G. J.Č. pri určení všeobecnej ceny nehnuteľnosti zohľadnil aktuálnu situáciu v danom meste, kde žalovaný pozemok sa nachádzal vo vzdialenosti asi 100 m od už realizovanej individuálnej bytovej výstavby a v územnom pláne mesta Lučenec, a že tento pozemok bol výhľadovo určený na zástavbu. Za účelom objasnenia nezhody ohľadne príslušnosti znalcov si odvolací súd vyžiadaval stanovisko Ministerstva spravodlivosti SR ako orgánu dohľadu nad znaleckou činnosťou, z ktorého vyplynulo, že vzhľadom k nezáväznosti údaju o druhu pozemku registra „E“ ministerstvo posudzuje príslušnosť znalcov len pri ohodnocovaní parciel registra „C“. Pokiaľ EKN parcela č. XXXX zodpovedala CKN parcele č. XXXX/X zastavaná plocha, takýto pozemok ohodnocuje znalec zapísaný v odbore stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností a CKN parcelu č. XXXX/X orná pôda, pokiaľ druh pozemku nie je zmenený regulatívom záväznej časti územného plánu mesta Lučenec na zastavanie a skutočný stav využívania pozemku je v súlade so stavom zapísaným v katastri nehnuteľností, príslušným znalcom na určenie všeobecnej hodnoty tohto pozemku, je znalec zapísaný v odbore poľnohospodárstvo, odvetvie odhad hodnoty

poľnohospodárskej pôdy. Následne odvolací súd, vzhľadom na odlišné stanoviská Mesta Lučenec, požiadal o jednoznačné vyjadrenie k funkčnému využitiu pozemku EKN parcely č. XXXX z hľadiska územného plánu a budúceho rozvoja. Mesto Lučenec vo svojom stanovisku z 10. januára 2024 uviedlo, že parcela č. 2621 ako súčasť pozemku CKN parcely č. XXXXX/ v k. ú. J.A.c sa nachádza mimo zastavaného územia mesta Lučenec a je výhľadovo určený ako „územie bývania mestského“, ktoré slúži výlučne pre funkciu bývania mestského v bytových domoch. Pozemok CKN parcela č. XXXX/X je miestna obslužná komunikácia; do tohto pozemku zasahuje časť EKN parcely č. XXXX o výmere 39m². Taktiež Mesto Lučenec oznámilo, že sa v súčasnej dobe spracúva nový územný plán mesta Lučenec, ktorý je v štádiu prerokovávaní pripomienok a spracovania konečnej verzie návrhu územného plánu s predpokladaným termínom schvaľovania do júna 2024. Podľa nového územného plánu sa pozemok EKN parcela š. XXXX v katastrálnom území J. nachádza v území bývania v rodinných domoch. Južný okraj uvedeného pozemku pretínajú vzdušné vedenia elektrickej energie VVN a nachádza sa na území nelesnej krajinnej vegetácie; toto územie nie je určené na zastavanie. Uvedené stanovisko Mesta Lučenec potom potvrdzovalo názor súdu prvej inštancie o vysokom „potenciály“ vyporiadavanej parcely. Odvolací súd následne ustálil, že cena poľnohospodárskej pôdy určená len podľa druhu pozemku evidovaného v katastri nehnuteľností v danom prípade nevyjadrovala všeobecnú cenu tejto nehnuteľnosti určenej v budúcnosti na výstavbu rodinných domov. Odvolací súd poukázal na skutkovo a právne obdobný prípad prejednávanej prípad Najvyšším súdom SR sp. zn. 7Cdo/103/2022. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie bol toho názoru, že všeobecnú cenu nehnuteľnosti vo svojom posudku vyjadril jedine znalec H. G. J.Á., ktorý zohľadnil nielen druh pozemku evidovaný v katastri nehnuteľností, ale aj aktuálne využitie pozemku na výstavbu bytových domov. Závery znalca, že ide o budúci stavebný pozemok boli potvrdené aj stanoviskom mesta Lučenec z 10. januára 2024, kde bolo výslovne uvedené, že podľa nového územného plánu sa pozemok EKN parcela č. XXXX v katastrálnom území J. nachádza v území bývania v rodinných domoch. Znalecký posudok H. G.K. J. bol pre súd prvej inštancie iba vodičkom pre určenie všeobecnej ceny nehnuteľnosti EKN parcely č. XXXX. Na ustálenie výšky primeranej náhrady mali vplyv aj iné dôkazy (správy mesta Lučenec, územný plán mesta Lučenec) a iné skutočnosti (poloha nehnuteľnosti, blízkosť individuálnej bytovej výstavby). Znalecký posudok tu bol iba jeden z dôkazných prostriedkov. Všeobecnú cenu nehnuteľnosti ako základ pre určenie výšky primeranej náhrady pre účely konania podľa § 142 ods. 1 OZ určuje súd, ktorý nemôže túto povinnosť preniesť na znalca, pretože nejde o postup podľa § 207 C. s. p. (porovnaj stanovisko NS SR sp. zn. Cpj 30/97 z 20.10.1997 a uznesenie NS SR sp. zn. 4Obdo/32/2018 z 31.05.2019). Súd prvej inštancie mal k dispozícii znalecké posudky znalcov z odboru ocenenie nehnuteľností aj poľnohospodárstvo a porovnaním ich posudkov a s prihliadnutím aj na ďalšie dôkazy si mohol urobiť úsudok o cene nehnuteľnosti. Keďže všeobecnú cenu nehnuteľnosti ustálil súd, bolo bez právneho významu, že za základ pre jej určenie vzal posudok znalca z odboru ocenenie nehnuteľnosti a nie z odboru poľnohospodárstvo, keď budúce funkčné využitie pozemku súd prvej inštancie považoval za významnejšiu skutočnosť ako aktuálne využitie EKN parcely ako poľnohospodárskej pôdy“.

22.3. Odvolací súd potom v spojitosti s výškou primeranej náhrady, ktorú by mal žalobca vyplatiť žalovaným 1/ a 2/ konštatoval „správnosť jej určenia súdom prvej inštancie. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie rešpektoval aj záväzné zákonom určené poradenie zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníka. Svedčí o tom súdom prvej inštancie nariadené znalecké dokazovanie znalcom H. X. Š. z odboru geodézia, kartografia a kataster nehnuteľností, ktorého úlohou bolo zodpovedať otázku, či je možná reálna deľba nehnuteľnosti EKN parcely č. XXXX podľa podielov jednotlivých spoluvlastníkov a pre účely prípadnej reálnej deľby vyhotoviť geometrický plán. Znalec H. X. Š. zodpovedal súdom položenú otázku a práve s poukazom na výmeru EKN parcely č. XXXX a výšku spoluvlastníckych podielov strán sporu vysvetlil, že sporný pozemok by bolo možné rozdeliť len jediným spôsobom, ak by sa podiel žalobcu (1/2 k celku) odčlenil od EKN parcely č. XXXX a pričlenil sa k susednému pozemku žalobcu CKN parcele č. XXXX/XX a č. XXXX/XX v súlade s § 24 ods. 3 písm. c) zákona č. 180/1995 Z. z., pretože v tomto prípade by nedošlo k drobeniu pozemkov. Podľa znalca je reálna deľba EKN parcely č. XXXX po technickej stránke možná aj takým spôsobom, že sa predmetná parcela rozdelí po dĺžke podľa výšky jednotlivých spoluvlastníckych podielov, v ktorom prípade by bolo možné zabezpečiť prístup na jednotlivé novovytvorené parcely a primerane by sa medzi spoluvlastníkov rozložili aj obmedzenia vyplývajúce z umiestnenia vedenia vysokého napätia v zadnej časti parcely, avšak pri

takomto delení by boli porušené opatrenia proti drobeniu pozemkov uvedené v § 21 až 24 zákona č. 180/1995 Z. z. Ak žalovaná 2/ odmietala zotrvať v podielovom spoluvlastníctve k zbytkovej výmere EKN parcely č. XXXX po odčlenení spoluvlastníckeho podielu žalobcu v rozsahu 1/2 (na odvolacom pojednávaní nesúhlas s prikázaním časti EKN parcely č. XXXX P.o podielového spoluvlastníctva žalovaných 1/ a 2/ vyjadrila už aj žalovaná 1/), nebolo možné v zmysle zásady, že nikoho nemožno nútiť, aby zotrval v podielovom spoluvlastníctve s iným, uskutočniť reálnu deľbu nehnuteľnosti podľa prvého variantu znaleckého posudku H. X. Š.. Súd prvej inštancie preto správne pristúpil k druhému spôsobu zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka a to prikázaniu veci za primeranú náhradu žalobcovi, ktorý jediný v priebehu prvoinštančného konania prejavil záujem o prevzatie tejto nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva s výplatou primeranej náhrady ostatným podielovým spoluvlastníkom“.

23. Dovolací súd preto dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 a § 393 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia odvolacieho súdu v spojení so súdom prvej inštancie je koherentná a ich rozhodnutia sú konzistentné, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe odvolací súd dospel, je prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

24. V posudzovanej veci odvolací súd teda zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, de facto z dôvodu, že v danej veci reálne rozdelenie pozemku nebolo dobre možné (s poukazom na závery znalca H. X. Š.) a že žiaden z podielových spoluvlastníkov nechcel prevziať vec do svojho výlučného vlastníctva, v dôsledku čoho musel odvolací súd pristúpiť k tzv. tretiemu spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva predajom spoločnej veci a rozdelením výťažku medzi podielových spoluvlastníkov podľa veľkosti ich spoluvlastníckych podielov [žalobca spočiatku síce mal záujem o prikázanie nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva, avšak len za podmienok, že primeraná náhrada za spoluvlastnícky podiel bude určená v časti CKN parcely č. XXXX/X podľa znaleckého posudku Ing. Júliusa Štrbu a v časti CKN parcely č. XXXX/X podľa znaleckého posudku H. G.K. J., inak o prikázanie EKN parcely č. XXXX do svojho výlučného vlastníctva záujem nemal (v tomto správne odvolací súd poukázal na prednes žalobcu na pojednávaní konanom dňa 28.02.2024) - pozn.]. Odvolací súd pritom jasne uviedol, z akých dôvodov sa všeobecná hodnota žalovaného pozemku najbližšie približovala jej určeniu znalcom H. G. J., keďže tento zohľadnil nielen druh pozemku aký bol evidovaný v katastri nehnuteľností, ale aj jeho aktuálne využitie na výstavbu bytových domov. Tieto závery mal potvrdené aj stanoviskom mesta Lučenec z 10. januára 2024. Znalecký posudok Ing. Zoltána Lukáča bol preto i pre odvolací súd smerodajným (vodítkom) pre určenie všeobecnej ceny nehnuteľnosti EKN parcely č. XXXX, avšak odvolací súd zohľadnil aj to, že na ustálenie výšky primeranej náhrady mali vplyv aj iné dôkazy (správy mesta Lučenec, územný plán mesta Lučenec) a iné skutočnosti (poloha nehnuteľnosti, blízkosť individuálnej bytovej výstavby), a teda znalecký posudok H. J. tu bol iba jeden z dôkazných prostriedkov. Odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie mal k dispozícii znalecké posudky znalcov z odboru ocenenie nehnuteľností aj poľnohospodárstvo a porovnaním ich posudkov a s prihliadnutím aj na ďalšie dôkazy si tak mohol urobiť dostatočný úsudok o cene nehnuteľnosti. Keďže všeobecnú cenu nehnuteľnosti ustálil súd, bolo bez právneho významu, že za základ pre jej určenie vzal posudok znalca z odboru ocenenie nehnuteľností a nie z odboru poľnohospodárstvo, keďže budúce funkčné využitie pozemku súd prvej inštancie považoval za významnejšiu skutočnosť ako aktuálne využitie EKN parcely ako poľnohospodárskej pôdy.

25. Dovolací súd uvádza, že z odôvodnenia rozhodnutí nižších inštancií je tak dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, na základe akých skutočností dospel k záveru, že v danej veci prichádzal do úvahy len

tzv. tretí spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva (keďže reálne rozdelenie vecí nebolo dobre možné a žiaden z podielových spoluvlastníkov nechcel vec nadobudnúť za cenu, ktorú súdy považovali za všeobecnú hodnotu vyporadúvanej nehnuteľnosti). Vo väzbe na uvedené potom postup odvolacieho súdu vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za neodôvodnený, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za vadu zmätočnosti nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

26. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces § 420 písm. f) CSP. Na podklade uvedeného dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 420 písm. f) CSP nevyplyva.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

27. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

28. V danom prípade dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

29. Uplatnenie dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, predpokladá vymedzenie, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

30. Žalobca v spojitosti s dovolacím dôvodom § 421 ods. 1 písm. a) CSP považoval za právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu: „či odvolací súd mohol nariadiť spôsob vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva predajom nehnuteľnosti, tzn. Tretí spôsob vyporiadania, keď z celého konania je zrejmé, že žalobca mal vždy záujem, aby žalovaná nehnuteľnosť pripadla o jeho výlučného vlastníctva.“ V spojitosti s uvedeným dovolacím dôvodom mal dovolateľ za nesprávne právne posúdenie skutočnosť, že súd nariadil tretí spôsob vyporiadania spoluvlastníctva; za nesprávne právne posúdenie považoval aj neposudzovanie zákonných kritérií účelného využitia nehnuteľnosti a veľkosti podielov, ktoré mali byť zohľadnené pre rozhodnutie o tom, ktorému zo spoluvlastníkov bude vec prikázaná do vlastníctva a účelné využitie veci. Podľa názoru dovolateľa odvolací súd nesprávne posúdil vec, pretože v rozpore s § 11 ods. 4 ZZTP, § 33 písm. c) ZZTP, § 1 ods. 7 Výhlášky č. 28/2018 Z. z., § 2 písm. b) zák. č. 220/2004 Z. z., § 27 ods. 3, ods. 6, § 43h ods. 1, § 139a ods. 8 písm. d) zákona č. 50/1976 Zb., § 70 ods. 2, § 71 ods. 3 zákona č. 162/1995, aplikoval, že primeraná cena za žalovanú nehnuteľnosť má vychádzať zo znaleckého posudku znalca H. G. J., ktorý v zmysle uvedenej právnej úpravy nebol oprávnený ohodnocovať žalovanú nehnuteľnosť. Žalobca je toho názoru, že zistený skutkový stav odvolací súd nesprávne právne posúdil, najmä to, že žalovaný pozemok slúži na poľnohospodárske účely, čo vyplýva z vyjadrenia znalcov H. Ď. a H. Š., ktorí zhodne uviedli, že žalovaný pozemok sa nachádza mimo zastavaného územia obce a je využívaný na poľnohospodárske účely, nepočíta sa s výstavbou rodinných domov a že žalobca mal od začiatku záujem o žalovanú nehnuteľnosť. Uviedol, že odvolací súd mal rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť v tom rozsahu, že by žalovanú nehnuteľnosť prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu za primeranú cenu za CKN parcela č. 6669/1 ohodnotenú znalcom z odboru poľnohospodárstvo H. X.J. Š..

31. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o existencii, resp. neexistencii subjektívnych práv a povinností subjektov konkrétného právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu

nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym, či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

32. V zmysle zákonných ustanovení dovolací súd môže len konštatovať, že výsledok posúdenia prípustnosti dovolania je teda podmienený tým, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky. K uvedenému dovolací súd poznamenáva, že otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

33. Dovolací súd sa preto vzhľadom na uvedené najskôr zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

34. V zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

35. Pre právnú otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnú otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

36. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť odvolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

37. V posudzovanej veci dovolateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) uviedol z pohľadu požiadaviek vyplývajúcich z obsahu ním uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu, ku ktorému podľa jeho názoru došlo pri právnom posudzovaní veci odvolacím súdom, avšak dovolací súd akcentuje, že na riešení v dovolaní nastolenej otázky odvolací súd svoje rozhodnutie nezaložil a súčasne v dovolaní abscentuje označenie rozhodnutia odvolacieho súdu, od ktorého sa mal odvolací súd pri rozhodovaní veci odkloniť.

37.1. Dovolací súd dáva do pozornosti, že pre právnú otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický odklon jej riešenia, zvoleného odvolacím súdom, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnú otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 6/2017 (podobne napríklad v rozhodnutiach sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo

235/2016, 4 Cdo 95/2017 a 7 Cdo 140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

37. 2. Pre účely ďalšieho výkladu dovolací súd uvádza, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 01. januára 1993 pod pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 06. marca 2017, sp. zn. 3 Cdo 6/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikátúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 [uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) ako judikát R 71/2018]. S prihliadnutím na čl. 3 CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. októbra 2017 sp. zn. 6 Cdo 129/2017).

37. 3. Na tomto mieste dáva dovolací súd do pozornosti, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je relevantná len taká otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky nižšie uvedené znaky: a/ musí ísť o otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je buď hmotnoprávneho alebo procesnoprávneho charakteru, b/ spôsob jej vyriešenia odvolacím súdom zakladá „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ odvolací súd na jej riešení založil svoje rozhodnutie, d/ uvedená otázka musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, e/ ide o otázku zásadného právneho významu, t. j. takú, ktorá je významná nielen pre prerokovávanú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov SR a f/ vždy musí ísť o otázku právnu, nie skutkovú; ak niektorý z týchto znakov chýba, dovolanie nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné.

38. Dovolateľ svoju otázku formuloval v dovolaní nasledovne: „či odvolací súd mohol nariadiť spôsob vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva predajom nehnuteľnosti, tzn. Tretí spôsob vyporiadania, keď z celého konania je zrejmé, že žalobca mal vždy záujem, aby žalovaná nehnuteľnosť pripadla o jeho výlučného vlastníctva.“ Dovolací súd potom poznamenáva, že na riešení tejto otázky odvolací súd svoje rozhodnutie nezaložil. Odvolací súd totiž nezaložil svoje rozhodnutie na tom, že rozhodol o predaji veci (t. j. uplatnil tzv. tretí spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva) i napriek tomu, že niektorý zo spoluvlastníkov bol ochotný vec nadobudnúť do výlučného vlastníctva za náhradu, ale práve naopak na tom, že žiaden zo spoluvlastníkov predmetnú vec nechcel a preto musel pristúpiť k tretiemu spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva jej predajom. Odvolací súd tu vychádzal zo skutočnosti, že žalobca nebol ochotný nadobudnúť vyporadúvanú vec za cenu určenú znalcom H. G. (a teda za daného stavu nemal o vec záujem). Práve ocenenie týmto znalcom považoval odvolací súd za rozhodujúce. Odvolací súd teda nepristúpil k rozhodnutiu o vyporiadaní daného podielového spoluvlastníctva tretím spôsobom (predajom veci) pri súčasnom záujme niektorého spoluvlastníka o jej nadobudnutie v celosti za primeranú náhradu, ale k tomuto spôsobu pristúpil až potom, čo o jej nadobudnutie nemal záujem žiadny zo spoluvlastníkov. Odvolací súd tak nezaložil svoje

rozhodnutie na riešení nastolenej otázky (t. j. že by rozhodol o predaji veci ako spôsobe vyporiadania podielového spoluvlastníctva i za stavu, kedy o jej nadobudnutie do výlučného vlastníctva za náhradu prejavil záujem niektorý zo spoluvlastníkov), ale ho založil na tom, že takýto záujem neprejavil žiaden z týchto spoluvlastníkov a zároveň, že tu reálne rozdelenie veci (vzhľadom na výsledky znaleckého dokazovania) nebolo dobre možné. Žalobca (z pohľadu jeho tvrdení v dovolaní) preto mal prejsť ochotu vec nadobudnúť aj za cenu určenú H. G. a následne mohol v odvolacom konaní namietat' jej nesprávne určenú hodnotu. Ak sa však vyjadril, že za cenu, ktorú odvolací súd považoval ako všeobecnú hodnotu veci, nie je ochotný vec nadobudnúť, správne odvolací súd vychádzal z toho, že žalobca vec nechcel. A hoci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je v tomto smere podrobnejšie zdôvodnené, z jeho celkového kontextu obsahu je zrejmé, ktoré ohodnotenie odvolací súd považoval za správne a smerodajné pre určenie všeobecnej hodnoty veci a že za túto cenu žalobca nebol ochotný vec nadobudnúť (viď jeho vyjadrenia na pojednávaní konanom dňa 28.2.2024). Samotná skutočnosť, že žalobca nesúhlasil s predmetným ocenením a chcel vec nadobudnúť podľa jej ocenenia iným znaleckým posudkom, nerobí rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľným a nanajvýš tu ide skutkovú otázku určenia všeobecnej hodnoty ceny vyporadúvanej veci. Všeobecné určenie hodnoty ceny pozemku ako skutková otázka však nemôže byť predmetom dovolania podaného podľa § 421 CSP.

39. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ pri vymedzení dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nepostupoval, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom neuviedol takú konkrétnu právnu otázku, na riešení ktorej by odvolací súd založil svoje rozhodnutie, neuviedol ani to, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom (t. j. pristúpenie odvolacieho súdu k tzv. tretiemu spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva za stavu reálnej nedeliteľnosti veci a nezáujmu o ňu niektorým z podielových spoluvlastníkov) odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe ani to, ako mala byť táto právna otázka riešená správne. Dovolateľ napokon neuviedol (neoznačil) žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, od ktorého sa mal odvolací súd pri rozhodovaní veci odkloniť. Takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia však nespĺňa zákonom stanovenú požiadavku kladenú na spôsob jeho vymedzenia v zmysle § 432 ods. 2 CSP. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi (a najmä skutkovými) názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP. Nedostatok tejto náležitosti Civilný sporový poriadok považuje za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

40. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/, f/ CSP ako dovolanie, ktoré smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (pokiaľ išlo o dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP) a jednak ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP (pokiaľ išlo o dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP).

41. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP a vyslovil, že žalovaným 1/ a 2/ priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

42. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.